



הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

יומא דף מג.

מה הן הדרשות שדרש עולא מפסוקי פרשת פרה, אליבא דהשיטות דלהלן,
וכן איזה דרשות נקראות "משמע מוציא מיד משמע", ואיזה "משמע ממילא"?¹

פסוק	מהו הפסוק?	מה הדרשא?	מה משמע?
א.	וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל אֱלֹעֶזֶר	ולא לדורות לאלעזר	-----
ב.	וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מַחוּץ	דאין מוציא אחרת עמה	
ג.	וְשַׁחַט אֹתָהּ	שלא ישחוט אחרת עמה	
ד.	לִפְנֵיו	לרב: שלא יסיח דעתו ממנה לשמואל: זר שוחט ואלעזר רואה	
ה.	וְלָקַח אֱלֹעֶזֶר הַכֹּהֵן מִדְּמָה בְּאַצְבָּעוֹ וְהָזָה	לשמואל: להחזיר העבודה לאלעזר לרב: דאפי' כהן הדיוט כשר ²	מוציא מיד ³
ו.	וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרְזוֹ וְאֵזוֹב וּשְׁנֵי תוֹלְעֹת	לשמואל: דאפי' בכהן הדיוט ⁴ לרב: שגם כאן צריך כהן ⁵	לשמואל: מוציא מיד לרב: משמע ממילא ⁶
ז.	וּכְבֹּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן	שצריך שילבש בגדי כהונה	משמע ממילא ⁷
ח.	וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד הָעֶרֶב	שצריך כהן בכיהונו לדורות	
ט.	וְאַסֹּף אִישׁ	להכשיר זר באסיפת האפר	מוציא מיד
י.	טָהוֹר אֶת אֶפְרַיִם הַפָּרָה	להכשיר אשה באסיפת האפר	
יא.	וְהִנִּיחַ מַחוּץ לַמִּחְנָה	דוקא מי שיש בו דעת למעט חשיו	

¹ פ"י, כל פסוק הוא יחידה בפני עצמה, ויש לדון בפסוק שבא אחריו האם הוא מוציא מידו או משמעותו כמוהו, כלומר האם פסוק ד' מוציא מפסוק ג' או לא וכן בהמשך.

² בסוגיא לעיל (דף מב.) נחלקו רב ושמואל האם שחיטה של פרה ראשונה היא דוקא באלעזר שהוא כהן, או גם זר כשר לשוחטה. דלרב דוקא בכהן ולשמואל אפי' בזר. ולדעת רב, מה שהזכיר כאן בפסוק ד' "וְלָקַח אֱלֹעֶזֶר הַכֹּהֵן מִדְּמָה בְּאַצְבָּעוֹ וְהָזָה אֶל נֶכַח פְּנֵי אֱהֱלֵ מוֹעֵד מִדְּמָה שְׁבַע פְּעָמִים" - הו' מיעוט אחר מיעוט ובא לרבות דלא בעינן בשאר העבודות המוזכרות כאן בפסוק שהם קבלה והזאה את אלעזר, אלא יכולות הן להעשות גם בכהן הדיוט. אכן לשמואל, אין כאן מיעוט אחר מיעוט, דהרי הוא דרש לעיל מפסוק ג' ד"וְשַׁחַט אֹתָהּ לִפְנֵיו" - דזר שוחט ואלעזר רואה, וא"כ עתה בפסוק ד' צריך לכתוב להדיא "וְלָקַח אֱלֹעֶזֶר" וגו', כדי ללמדנו להצריך כהן לאלו העבודות של קבלה והזאה.

³ הנה פסוק זה מוציא מיד הפסוק הקודם לו בין לרב ובין לשמואל, דאילו בפסוק הקודם לו - פסוק ג', לרב השחיטה כשרה דוקא באלעזר, ובפסוק ד' בא לומר שעבודות של קבלה והזאה כשרות גם בשאר כהנים. ולשמואל בפסוק ג' השחיטה כשרה בזר, ובפסוק ד' בא לומר שעבודות של קבלה והזאה צריכות אלעזר דוקא דהיינו בסגן.

⁴ כלומר לא רק בסגן כמו שבפסוק הקודם - פסוק ד', ששם הצרכנו דוקא את אלעזר, דכאן ריבה הכתוב "הכהן" לומר שכשרה גם בכהן הדיוט. ולפי' לשמואל פסוק זה מוציא מיד הפסוק הקודם.

⁵ שלא תאמר שכיון שכאן מיירי ב"עץ אֶרְזוֹ וְאֵזוֹב וּשְׁנֵי תוֹלְעֹת" - שאינם גוף הפרה, דלא בעי בהו כהונה, קמ"ל שגם הם צריכים כהן.

⁶ ולשיטתו זה מקרה ד"משמע ממילא", דכאן מצאנו שהדין שנאמר בפסוק הקודם - דהיינו פסוק ד' - שצריך כהן, נשאר גם בפסוק הזה - פסוק ו', דהא גם בעבודות שבכאן צריך כהן.

⁷ בין לרב ובין לשמואל אין הפסוק הזה מוציא מיד הפסוק הקודם, אלא משמע ממילא שכל מקום שצריך כהן צריך שיהיה בכיהונו - דהיינו עם בגדי כהונה.



הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

יומא דף מג.

פסוק	מהו הפסוק	מה הדרשה?	מה משמע?
יב.	וְלִקְחוּ לְטָמֵא מִעֵפֶר שְׂרֵפֶת הַחַטָּאת	לרבנן: אלו שכשרים לאסיפה ¹ לר' יהודה: בא לרבות קטן ²	לרבנן: משמע ממילא לר"י: מוציא מיד ³
יג.	וְנָתַן עָלָיו מִיָּם חַיִּים אֶל כָּלִי	לר' יהודה: למעט אשה ⁴ לרבנן: אפי' ב' לוקחים וא' נותן ⁵	
יד.	וְלִקַּח אֶזּוֹב וְטָבַל בְּמֵי־אֵשׁ	לרבנן: איש ולא אשה לר' יהודה: למעט קטן	לרבנן: מוציא מיד ⁶ לר"י: מוציא מיד ⁷
טו.	טָהוֹר וְהִזָּה	לרבנן: אפי' קטן לר' יהודה: אפילו אשה	
טז.	וְהִזָּה הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא	מכלל שהוא טמא ⁸	משמע ממילא

יומא דף מג:

כמה כמות של גחלים היה חותה מן המזבח החיצון, ובכמה היה משתמש להקטיר הקטורת?

	בכל יום		ביום הכפורים במה שהיה חותה - היה מכניס
	חותה	מכניס	
לרבנן	בשל ד' קבין	בשל ג' קבין - וקב מתפזר	בשל ג' קבין
לר' יוסי	בשל סאה - ו' קבין	בשל ג' קבין - וג' קבין מתפזר	בשל ג' קבין

¹ נחלקו רבנן ור' יהודה במשנה מי כשר לקדש, דהיינו לתת את המים על אפר הפרה (לרש"י, ולתוס' לתת את האפר על המים), רבנן ס"ל שהכל כשרים גם זר וגם אשה ולמעט חש"י שאינם כשרים, ואילו ר' יהודה סובר דקטן כשר אולם אשה ואנדרוגינוס פסולים, [והטעם שמכשיר ר' יהודה בקטן יותר משאר חש"י, כתבו התוס' (בד"ה מאי) משום שקטן אתי לכלל דעת]. ונחלקו בפירוש הפסוק, דרבנן דרשי "ולקחו" היינו אלו שהכשרתי לך לאסיפת האפר הם אלו כשרים לקדש - ולמעט חש"י ולרבות אשה. (ודעת ר' יהודה יתבאר בהערה הבאה).

² דמזה שכתוב "ולקחו" ולא כתב ולקח, ש"מ שבא לרבות שאפי' קטן שפסלתי לך באסיפת האפר כאן הוא כשר.

³ דלעיל גבי אסיפת האפר קטן פסול, ואילו לקידוש קטן כשר.

⁴ ודריש "ונתן" - ולא נתנה.

⁵ פ"י, אם היה כתוב "ולקח" "ונתן" בלשון יחיד הייתי אומר שצריך דוקא שיקח אדם אחד את האפר והוא זה שיתנו על המים, ולא יכול אדם אחד בעצמו לקחת את האפר ולתת על המים. ואם היה כתוב "ולקחו" "ונתנו" שניהם בלשון רבים, הייתי אומר שצריך דוקא שיקחו שנים את האפר והם בעצמם יתנו אותו על המים, לכן אמר "ולקח" "ונתן" ללמד שאפי' אם לקחו שנים ונתן אחד ג"כ הקידוש כשר.

⁶ והיינו להיפך מדרשתם בפסוק הקודם, דבפסוק הקודם באו ללמד שאשה כשרה וקטן פסול, ואילו כאן הם סוברים שאשה פסולה וקטן כשר.

⁷ וגם לשיטתו הוא להיפך מהדרשא בפסוק הקודם, דבפסוק הקודם ס"ל שאשה פסולה וקטן כשר, ואילו כאן בהזאה בא לומר שאשה כשרה וקטן פסול.

⁸ הנה תיבת "הטהור" מיותרת לכאורה, ועל כרחך שבאה לומר שמיידי באדם שנטהר ויצא מכלל טומאה שהיתה עליו קודם, והיינו טבול יום שהיה טמא ועכשיו נטהר, ובא לומר שאין צריך מעורבי שמש בפרה אלא גם טבול יום כשר.